

Webmagazine Clavis – Bisdom Roermond - webmagazine januari 2019

Een school. Een cultuurhuis. Een gemeenschapshuis. Een woonzorg-complex. Recentelijk zijn er diverse nieuwe initiatieven genomen om kerken, die aan de eredienst onttrokken zijn, een passende nieuwe bestemming te geven. In Landgraaf werd afgelopen week in de voormalige H.-Familiekerk een nieuw Cultuurhuis geopend. In Kunrade ging dinsdag de verbouwing van de vorig jaar gesloten parochiekerk tot Zorghuis van start. Begin volgende maand zal bisschop Harrie Smeets in Vredepeel de kerk opnieuw inzegenen, die voor de helft tot gemeenschapshuis is verbouwd.

De terugloop van het aantal kerkgangers heeft ertoe geleid dat er de afgelopen jaren in het bisdom Roermond een kleine zeventig parochiekerken aan de eredienst zijn onttrokken. Sommige zijn afgebroken. Andere staan leeg en wachten op een passende nieuwe bestemming, die niet altijd makkelijk te vinden is. Daarom heeft sloop de voorkeur van het bisdom. Op een aantal plaatsen lukt het echter wonderwel goed om – met respect voor de voormalige sacrale functie van de kerk – een nieuwe bestemming te vinden.

Cultuurhuis

Zo werd een aantal jaren geleden in Horst de voormalige Norbertuskerk omgebouwd tot school annex ontmoetingscentrum voor de wijk. De kerk werd begin jaren zestig gebouwd in een nieuwbouwwijk. Het werd een voor die tijd kenmerkend modern kerkgebouw, zonder pilaren en met veel glas. Juist dit bood de mogelijkheid om het gebouw, nadat het aan de eredienst was onttrokken en volledig ontmanteld, zodanig in te richten dat er een complete school en diverse ontmoetingsruimtes voor de wijk in konden worden ondergebracht.

In Landgraaf is recentelijk min of meer hetzelfde gebeurd met de voormalige kerk van de H. Familieparochie. Deze is gekocht door een plaatselijke fanfare, die het gebouw met zeer veel inzet van vrijwilligers omgebouwd heeft tot cultuurhuis/concertzaal. Zaterdag 12 januari werd het gebouw door gedeputeerde Hubert Mackus van de provincie Limburg en burgemeester Raymond Vlecken van Landgraaf officieel geopend. Om aan te geven dat de herbestemming in goed overleg met de parochie is gebeurd, was het voltallige kerkbestuur aanwezig en sprak pastoor Freek Jongen een zegengebied uit. Eerder werd in de Kerkraadse wijk Heilust de voormalige kerk van Onze-Lieve-Vrouw van Altijddurende Bijstand ook omgebouwd tot wijkcentrum.

Zorghuis

Afgelopen dinsdag is in Kunrade – gemeente Voerendaal – het startsein gegeven voor de verbouwing van de voormalige kerk tot zorgcentrum. In het gebouw worden onder andere twintig éénpersoonszorgkamers ondergebracht, die bestaan uit een zit-slaapkamer en badkamer. Ook komen er een woonkamer, een eetkamer en een keuken voor gemeenschappelijk gebruik. Daarnaast worden er vier appartementen aangebouwd voor echtparen, waarvan één van de echtelieden zorgbehoevend is. Het Zorghuis Onze-Lieve-Vrouw wil met een openbare huiskamer en een devotiekapel ook een functie voor de wijk vervullen.

Wat opvalt bij alle geslaagde herbestemmingen is dat de voormalige kerkgebouwen geen gesloten particuliere functie krijgen, maar een op de wijk gerichte bestemming. Bij de opening van het Cultuurhuis in Landgraaf wees zowel gedeputeerde Mackus als burgemeester Vlecken op de nieuwe functie van het gebouw voor de gemeenschap. “Op deze manier doen we recht aan de mensen die de kerk in de jaren zestig hebben gebouwd. Dat is heel belangrijk,” aldus Mackus. Ook pastoor Jongen wees erop dat het gebouw als kerk een plek van ontmoeting was en dat hij hoopt dat het dat als Cultuurhuis ook wordt.

Vernieuwbouw

In Vredepeel – gemeente Venray – is voor een andere oplossing gekozen: medegebruik. Dat wil zeggen dat een deel van de kerk gewoon parochiekerk blijft, terwijl een ander deel verbouwd is tot gemeenschapshuis. De functies in het gebouw zijn met muren van elkaar gescheiden, maar een tussenzaal kan indien nodig zowel door de kerk als door het gemeenschapshuis worden gebruikt. Overigens zonder afbreuk te doen aan het sacrale karakter van het gedeelte dat kerk blijft. Burgemeester Gilissen van Venray noemde de kerk op social media al een fraai staaltje ‘vernieuwbouw’. Op zondag 3 februari wordt de kerk in Vredepeel door de bisschop opnieuw ingezegend. Dat betekent ook dat deze variant de goedkeuring van het bisdom kan wegdragen. Maar dat wil niet zeggen dat dit overal het geval is. Herbestemmen van kerkgebouwen is en blijft maatwerk, waarbij respect voor de voormalige functie van de kerk een belangrijke rol speelt.

Foto's: Hans Janssen/iba/Hans Gilissen